Individuální přístup k pacientovi usnadňuje gastroenterologickou léčbu

O možnostech, jak lze medicínou nízkých dávek působit na patogenní procesy na úrovni buňky a buněčných organel u pacientů s různými onemocněními, hovořil na semináři Akademie fyziologické regulační medicíny německý lékař dr. Marcus Stanton. Jeho přednáška s názvem Integrativní terapie a vztah mezi neuroendokrinoimunologií a metabolismem proběhla v listopadu 2018 v sídle pořádající společnosti Edukafarm v Jesenici u Prahy.

Dr. Marcus Stanton provozuje ambulantní praxi v německém Lübecku a intenzivně se zabývá (mimo jiné) výzkumem střevního mikrobiomu. Narodil se v roce 1970 ve Spojených státech amerických. Medicínu vystudoval v Německu, kde také žije. Často přednáší na odborných konferencích a působí také v oblasti dalšího vzdělávání lékařů. Jeho přednášky v různých zemích vycházejí z medicíny pojaté v souvislostech a zdůrazňuje v nich otevřenou a na pacienta orientovanou spolupráci všech lékařských oborů.

Marcus Stanton je členem řady odborných institucí, například prezidentem IFOS (Mezinárodní akademie pro oxidativní stres), prezidentem ProPrevent (Asociace pro funkční medicínu), zakládajícím členem NIKO (Síť integrativní komplementární onkologie), redaktorem a odborným poradcem časopisu pro komplementární medicínu CO´MED. Jako autor a moderátor televizních pořadů se věnuje také popularizaci medicíny.

Dr. Marcus Stanton

Stanovit diagnózu zodpovědně, nikoli okamžitě

Svou přednášku zahájil dr. Stanton svou zásadou, že v přístupu k pacientům je důležité vnímat nemocného komplexně jako individualitu se specifickými zdravotními obtížemi, nikoli jej co nejrychleji „zaškatulkovat" do určité diagnostické jednotky. Je třeba si udělat dostatek času na podrobnou anamnézu, k stanovení hlavních problémů a jejich souvislostí, které je třeba u daného pacienta vyřešit. Jako příklad uvedl svého pacienta, který se do ordinace dostavil s již stanovenou diagnózou roztroušené sklerózy. I výsledky některých vyšetření (například atrofie mozkové tkáně zjištěná magnetickou rezonancí) odpovídaly této diagnóze. Ale ve skutečnosti byly u tohoto konkrétního pacienta příznaky i laboratorní nálezy způsobené boreliovou infekcí. Šlo o neuroboreliózu, nikoli o roztroušenou sklerózu. Chyba při stanovení diagnózy tohoto pacienta byla způsobena opominutím anamnestických dat. Jak ukázal tento příklad, právě anamnéza tvoří základ pro stanovení správné diagnózy a tím i k adekvátní terapii. Samotné příznaky a laboratorní nálezy by mohly vést k chybné diagnóze a nesprávné (a proto i neúčinné) léčbě.

Kromě tohoto pravidla – pečlivé anamnézy, která je podmínkou stanovení adekvátní diagnózy a léčby – uvedl dr. Stanton svou další zásadu: veškerá doporučení, zvláště v oblasti změn životosprávy, je třeba podat pacientovi tak, aby je vnímal jako pozitivní změnu. Tedy jako změnu, která mu pomůže, nikoli jako něco, co mu život ještě zkomplikuje. Pacientům se podle něj příliš často říká: „Pokud máte takový špatný životní styl, není divu, že vám není dobře a že jste nemocní." Přestože to zčásti může být pravda, domnívá se dr. Stanton, že tento přístup je velmi arogantní a nekonstruktivní. Výhodnější je podle něj pacientům sdělit, aby se pokusili udělat něco sami pro sebe, spíše než jim direktivně něco nařizovat. „Mnohem lepší je předat jim pozitivní zprávu, která zapůsobí na jejich podvědomí. Myslím si, že lidem musíte pomoci v té situaci, v níž se aktuálně nacházejí, a poskytnout jim pomoc, kterou potřebují. Měli byste jim prostě jejich situaci udělat snadnější namísto toho, abyste jim ji ztížili," řekl dr. Stanton. Zdůraznil, že lékař se musí zamýšlet nad tím, co jeho pacienti potřebují. „Jenom jim říci, že dělají něco špatně a za své problémy mohou sami, to nefunguje," vysvětlil. Nefungují podle jeho slov ani zákazy různých potravin a jejich složek, například živočišných tuků. Takový přístup způsobí pouze

> Veškerá doporučení, zvláště v oblasti změn životosprávy, je třeba podat pacientovi tak, aby je vnímal jako pozitivní změnu. Tedy jako změnu, která mu pomůže.

to, že se pacienti budou cítit špatně a budou mít výčitky svědomí. Sám ve své praxi klade dr. Stanton důraz především na kvalitu života lidí, které má v péči. Pozitivní pocity pacienta mají prospěšný vliv na imunitní systém i ostatní systémy organismu.

Lékaři podle jeho slov často čelí pokušení spolehnout se jen na schéma diagnóza-léčba, aniž by brali v úvahu všechny individuální aspekty daného pacienta. „Musíme mít neustále na mysli, jaká jsou specifika konkrétního pacienta a jaké jsou jeho potřeby," uvedl.

> Syndrom zvýšené propustnosti střeva („leaky gut syndrome") se může podle dr. Stantona stát jedním z etiopatogenetických faktorů některých onemocnění, například depresivní poruchy či migrény.

Dr. Stanton se zmínil o konceptu zvýšené acidity („překyselení") organismu jako etiopatogenetickém faktoru řady onemocnění. Poukázal na to, že v určité době bylo za hlavní příčinu tohoto stavu považováno především chybné složení potravy. To ovšem není celá pravda, svoji roli ve zvýšené aciditě hraje i nefyziologický stav tělesného metabolismu, který může být zapříčiněn např. blokováním enzymů způsobeným toxiny nebo nedostatkem určitých prvků, bez kterých tyto enzymy nemohou fungovat. Takto může být narušeno plnění základních metabolických funkcí, což usnadňuje vznik patologických stavů. „Když se pacient poprvé objeví ve vaší ordinaci, musíte si položit několik základních otázek. Projevuje se u něj nějaká orgánová dysfunkce? Je jeho organismus zaplaven toxiny? Jaké je převažující složení jeho stravy? Projevuje se u něj problém nedostatku energie, který ukazuje na dysfunkci buněčnéhometabolismu?" vysvětlil německý lékař.

Důležitost funkce střeva

Dodat tělu určité chybějící látky formou potravinových doplňků může být užitečné. Současně však vzniká otázka, zda tyto látky dospějí ke svému cíli, zda je organismus dokáže dostatečně vstřebat. Rozhoduje o tom stav tenkého střeva, který je z 95 procent zodpovědný za to, jaké živiny pro svůj organismus získáme. Navíc pokud nedojde k absorpci potřebných látek, mohou vzniknout zažívací problémy, například průjem. Jde mimo jiné o to, zajistit, aby tenké střevo správně fungovalo; základním předpokladem je nezatěžovat zbytečně zažívací trakt. „Podstata problému spočívá v podpoře autonomie pacientova organismu. Metaforicky to můžeme vyjádřit tak, že buď své dítě budete vozit autem, nebo ho naučíte jezdit na kole. Tělo ovšem nemusíte nic učit, jen mu musíte umožnit správně fungovat," přiblížil tuto problematiku lékař.

Dr. Stanton se dále zmínil o tzv. ose střevo – mozek. Mezi střevem a mozkem je oboustranná komunikace. Významnou roli hraje nervus vagus, který vede signály oběma směry, přičemž přibližně 90 % signálů míří ze střeva do mozku a 10 % obráceným směrem. Existuje koncept, že střevo je naším „druhým mozkem". Jak uvedl dr. Stanton, z evolučního hlediska jsou střeva dokonce jakýmsi „prvním mozkem": „Přijímání a vstřebávání potravy je základním předpokladem přežití. Střeva mají výrazný vliv na to, jak se cítíme. A to, jak se cítíme, zase ovlivňuje naše

střeva a další orgány," řekl německý lékař. Stěna tenkého střeva nemá jen bariérovou funkci, ale je největším komunikačním povrchem s životním prostředím, s tím souvisí i jeho důležitost pro ochranu organismu, pro funkci imunity. Střevo je dlouhé 5,5 až 6 metrů a má plochu přibližně 200 m^2. Ve dvanáctníku jsou vstřebávány cukry a tuky. Bílkoviny potřebují pankreatické šťávy ke svému vstřebávání, jsou pomocí těchto enzymů v duodenu štěpeny na aminokyseliny, které se mohou střevní stěnou vstřebat. Střevní stěna má základní strukturu a sekundární substrukturu, morfologie střevní stěny má strukturálně fraktálové prvky. Rozhodující není jen složení stravy, ale především schopnost střeva adekvátně živiny vstřebávat. Jakákoli iritace střeva narušuje vstřebávání živin. Nedostatečné vstřebávání např. aminokyseliny tryptofanu vede k nedostatečné syntéze melatoninu a serotoninu, proto i k poruchám spánku a poruchám nálady. Složitá struktura střevní stěny může být u některých patologických stavů narušena, může pak propouštět do oběhu i škodlivé látky, což může vést k patologickým důsledkům, jako je tomu u takzvaného syndromu zvýšené propustnosti střeva.

Syndrom zvýšené propustnosti střeva

Syndrom zvýšené propustnosti střeva („leaky gut syndrome") se může podle dr. Stantona stát jedním z etiopatogenetických faktorů některých onemocnění, například depresivní poruchy či migrény. Tento syndrom, jehož výskyt je dnes velmi častý, vede k selhávání bariérové funkce střeva. Může způsobit zvýšené vstřebávání lipopolysycharidů (LPS), které působí škodlivě; jde např. o fragmenty stěn bakterií. LPS mohou v přítomnosti heparinu senzitizovat trombocyty a vést k jejich rozpadu. Jak měřit podle dr. Stantona závažnost syndromu zvýšené propustnosti střeva? Například lze odebrat dva vzorky krve, jeden s EDTA a druhou s heparinem a udělá se krevní obraz. Z rozdílu počtu trombocytů (tj. pokud ve vzorku s heparinem dochází k jejich rozpadu a tím ke snížení jejich počtu) lze usuzovat na přítomnost uvedeného syndromu. Jde o tzv. test Panda. U tohoto syndromu zvýšená absorpce LPS ovlivňuje nejen trombocyty, ale i makrofágy. Makrofágy exprimují prozánětlivé cytokiny (např. IL-12 a TNF-alfa) a trombocyty ve styku s heparinem uvolňují tromboxan, jde o prokoagulační vliv. Celkově oba procesy přispívají ke vzniku aterosklerozy. K ovlivnění leaky gut syndromu je možnou použít mikroimunoterapeutický přípravek **2LMICI**. Důležitou roli hraje i složení střevního mikrobiomu, které ovlivňuje nejen

vstřebávání ze střeva, ale má zásadní význam pro imunitní systém. Podle dr. Stantona je v této souvislosti nezanedbatelná i role emocí. Pozitivní naladění pacienta zlepšuje funkci mikrobiomu, zatímco negativní nálady ovlivňují negativně složení mikrobiomu a tím zhoršují i funkci střeva a imunitu.

Mitochondrie a problém nedostatku energie

V další části své prezentace se dr. Stanton věnoval otázkám tvorby energie v organismu, tedy problému, který má zásadní dopad na funkci všech systémů. Jedním z nejzávažnějších faktorů u některých pacientů je extrémní nedostatek energie, způsobený nedostatečnou produkcí adenosintrifosfátu (ATP) v procesu mitochondriální oxidativní fosforylace. ATP je látka potřebná pro funkci všech tělesných systémů. Základní význam má pro imunitní systém. Pokud má pacient nedostatečnou zásobu ATP, imunita nefunguje adekvátně a zvyšuje se riziko vzniku chorob, v jejichž etiologii hraje zásadní roli chronický zánět, například kloubních a kožních zánětlivých onemocnění.

Mitochondrie jsou v buňkách obsaženy v počtu řádově stovek až tisíců. Prozánětlivé cytokiny, např. IL-6, TNF-alfa, snižují produktivitu tvorby ATP v mitochondriích. Hořčík podporuje tvorbu ATP a tím ovlivňuje svalovou tkáň, což se projevuje při nedostatku hořčíku postižením svalstva. Pro průběh získávání energie v mitochondriích je třeba řada látek, např. vitamin A, alfa-kyselinu lipoová, vitamin B1,2,3,6,12, karnitin, z minerálů železo, mangan a hořčík, zinek, selen. Příliš vysoké dávky vápníku poškozují funkci mitochondrií, což se projevuje únavou. V této souvislosti zmínil i vliv stresu na různé funkce organismu, včetně energetického metabolismu a imunitního systému. V nádorových buňkách mají mitochondrie odlišný metabolismus, je v nich přítomna řada odchylek (podrobněji viz níže).

Dr. Stanton dále doplnil, že určitá široce používaná léčiva mitochondriální funkci omezují, např. diclofenac či některá antibiotika. Jestliže správně nefungují mitochondrie, vázne v organismu syntéza důležitých aminokyselin. Dr. Stanton upozornil na možnosti ovlivnit pozitivně tvorbu energie v organismu mikroimunoterapeutickým přípravkem **2LMIREG**, který je zaměřen na úpravu mitochondriální funkce.

Která strava je nejzdravější?

Marcus Stanton vyjmenoval různé druhy stravy, kterou preferují rozličné skupiny lidí, například vegetariánskou, veganskou či bezlepkovou dietu a také stravu Eskymáků a Indiánů, stravu s nízkým obsahem histaminu. Poté účastníkům semináře položil otázku, která strava je podle jejich názoru nejzdravější. Sám za sebe na ni odpověděl takto: „Nejzdravější strava je ta, která vám nejvíc vyhovuje, aniž by vám působila zdravotní potíže. Je to individuální, neexistuje jedna univerzální, ideální dieta. Optimální dieta je zcela individuální pojem." Zdůraznil, že nikomu nezakazuje žádné potraviny, podstatné je podle něj podporovat zdravý stav organismu s výkonnou imunitou.

Poměrně velkou část svého vystoupení věnoval vlivu různých potravin na organismus, zejména přídavným látkám, jež jsou v nich obsaženy. Jako první uvedl příklad „vyváženého mléčného jogurtového nápoje pro děti", který se prodává v Německu. Tvrzení na obalu o „vyváženosti" podle něj ve skutečnosti vůbec nic neříká a realita je úplně jiná – tento nápoj obsahuje sacharidy v množství odpovídajícím 44 kostkám cukru. Podle dr. Stantona je tedy ještě nezdravější než známý „proklínaný" kolový nápoj. Už dlouho se ví, že některá potravinová

MUDr. Marcus Stanton

barviva mohou přispívat k hyperaktivitě dětí, nicméně jsou stále používána, jen na obalu musí být od roku 2010 uvedeno, že je výrobek obsahuje, a že mohou narušovat aktivitu a koncentraci dětí. Další příklad se týkal takzvaných přírodních příchutí jogurtů a dalších výrobků. „Když si lidé na obalu přečtou, že jde o přírodní látky, tak těmto výrobkům věří," uvedl dr. Stanton. Skutečnost je ale podle jeho slov opět jiná. „Například malinová příchuť se vyrábí z cedrového dřeva. A protože dřevo je přírodní látka, na výrobku může být uvedeno, že je to přírodní látka, což však samozřejmě neznamená, že ve výrobku jsou skutečně maliny. Jahodová příchuť je zase ze speciálního australského přírodního dřeva. Vanilková příchuť vzniká jako odpad po produkci celulózy. Jablečná příchuť je směs – vyrábí se ze sladkého muškátového květu, z přiboudliny a drožďového olejového destilátu doplněného biotechnologicky připraveným etylacetátem s tím, že na výrobku je nakonec uvedeno, že obsahuje přírodní příchuť," popsal. Ještě hůře jsou na tom podle jeho slov příchuti broskvová, kokosová a příchuť po restovaných bramborách, které se vyrábějí z biotechnologicky upravených plísní. Podobných „přírodních" příchutí se v západní Evropě vyrábí celá řada. Účastníkům semináře Marcus Stanton doporučil, aby svým pacientům neříkali, aby přestali jíst něco, na co jsou zvyklí, ale aby spíše brali v úvahu veškeré vlivy, které na jejich pacienty v běžném životě působí. „Snažte se je posílit tak, aby dokázali tomu špatnému v potravinách odolávat," vyzval přítomné lékaře.

Důležité minerály

Dr. Stanton zmínil důležitost některých minerálů. U nemocných s osteoporózou se předpokládá, že jim schází vápník, který je třeba suplementovat. Avšak lidé, kteří užívají příliš velká množství vápníku, mohou být unavení, protože (jak bylo uvedeno výše) vápník může negativně ovlivňovat mitochondriální funkci. Naopak existují prvky, například hořčík nebo draslík, jejichž nedostatek v organismu je častý. Důležitý je také selen. Důležité je, aby byl adekvátní poměr mezi mimobuněčnou

a nitrobuněčnou koncentrací kovů, např. draslíku. Hladina stanovená v krvi nevypovídá nic o hladině v buňkách. Nízká nitrobuněčná hladina draslíku souvisí s vysokou glykémií. Optimální by bylo měřit nitrobuněčné hladiny minerálů, což podle dr. Stantona umožňují některé nové metody založené na biorezonančních principech. Některé kovové ionty jsou nezbytnou součástí enzymů, např. selen je důležitou součástí enzymu glutathionperoxidázy (kovy vzácných zemin tvoří součást řady enzymů). Pro fungování mitochondrií je důležité magnesium, molybden, vanad, chrom, zinek, měď. Důležité je doplňování minerálů z adekvátních zdrojů, např. přírodních. Podobně účinné jsou hydroenzymatické extrakty z rostlin s obsahem žádoucích minerálů – tato technologie umožňuje uchovat maximum účinných složek v extraktu.

> Dr. Stanton se věnoval i problematice virových infekcí a možnostem mikroimunoterapie v jejich léčbě. Zmínil viry Herpes simplex, kterými je infikována velká část populace, ale klinické známky onemocnění (labiální nebo genitální) se neprojevují zdaleka u všech nosičů.

Naopak některé kovy škodí, např. antimon, který je obsažen v PET lahvích. Antimon blokuje enzym fosfofruktokinázu, který je důležitý pro průběh glykolýzy, a proto i pro získávání energie. Obdobně škodlivá je i rtuť. „Pokud dojde k intoxikaci těžkými kovy, ztrácíme zinek a měď," upozornil německý lékař. Uvedl, že ionty zinku a mědi jsou velmi důležité pro funkci enzymů. Například měď je důležitá pro enzym diaminooxidázu (DAO), který štěpí histamin. Nedostatek mědi přispívá k hromadění histaminu v organismu, protože měď je důležitá součást tohoto enzymu. To může vést k manifestacím příznaků, souhrnně označovaných jako „histaminová intolerance". Hlavním zdrojem histaminu jsou mastocyty (žírné buňky). Diagnóza „histaminové intolerance", která se běžně používá, je podle dr. Stantona nesprávná, protože jde spíše o „histaminózu", zvýšenou hladinu histaminu, způsobenou nedostatkem aktivity enzymu DAO. Enzym DAO je produkován přednostně v buňkách trávicího traktu, proto bývá snížen u pacientů s poškozením střevní sliznice, a to jak při akutních a chronických zánětlivých onemocněních (např. Crohnově chorobě), tak i při nekompenzované celiakii či vleklých potravinových střevních alergiích. Je důležité vědět, že i některá léčiva tento enzym blokují – např. některá antidepresiva a nesteroidní antirevmatika.

Onkologický pacient a výživa

Jak uvedl dr. Stanton, pro řadu typů nádorových buněk je charakteristické, že jejich mitochondrie mají pozměněný metabolismus, nefungují jako mitochondrie ve zdravých buňkách a převažuje v nich anaerobní metabolismus. Do některých nádorových buněk vstupuje ve zvýšené míře glukóza, vstup glukózy vede k výstupu draslíku a převaze sodíku uvnitř buňky, čímž klesá potenciál mezi vnitřkem a vnějškem buňky. Okolí těchto buněk má kyselou povahu. Podávání vysokých dávek vitaminu C (kromě svého komplementárního působení jako antioxidativní ochrany zdravých tkání) může působit na některé typy nádorových buněk cytotoxicky a přispívat tím k účinnosti standardní protinádorové léčby. „Okolo takové nádorové buňky má kyselou povahu, proto mají imunitní buňky obrovský problém k buňkám proniknout a působit. Podávání vitaminu C, který podporuje svým působením imunitní systém, je v takových případech užitečné," popsal lékař. Vstup glukózy do nádorových buněk je usnadněn tím, že molekula tohoto vitaminu se svou strukturou podobá molekule glukózy.

Pro šíření metastáz je důležitá novotvorba cév – angiogeneze. Hlavním zprostředkujícím faktorem je VGEF (vascular endothelial growth factor). Působení tohoto faktoru lze podle dr. Stantona omezit kurkuminem, obsaženým v rostlině Curcuma longa. (V České republice kurkumu s velmi dobrým vstřebáváním od výrobce ADAMAH uvede v letošním roce na trh společnost inPHARM – pozn. red.)

„Pacientům s nádorovým onemocněním mizí bílkoviny ze svalů, což je důvod, proč hubnou. Není to proto, že by neměli chuť k jídlu. Nádory vyvolávají svým růstem často nechutenství a poruchy metabolismu, které pak mohou vést k hubnutí i při zachovaném příjmu stravy. Další příčinou hubnutí jsou vedlejší účinky protinádorové léčby jako nechutenství či zvracení," řekl Marcus Stanton. Proto je zapotřebí u onkologických pacientů, kteří hubnou, zajistit vhodnou, energeticky bohatou dietu s adekvátním složením. Zásadním opatřením je zvýšit příjem bílkovin ve výživě. Oproti běžné denní potřebě proteinů u zdravých (minimálně 0,8 g proteinů/kg tělesné hmotnosti), je u onkologicky nemocných s výrazným hubnutím značně zvýšená potřeba proteinů (1,2-2,0 g/kg). Strava těchto pacientů musí obsahovat i dostatek dalších živin (tuků a cukrů), ale i minerálů, vitamínů a stopových prvků – řada těchto látek podporuje imunitu anebo má ochranné (především antioxidační) působení na zdravé tkáně.

Problém virových infekcí

Dr. Stanton se dále krátce věnoval i problematice virových infekcí a možnostem mikroimunoterapie v jejich léčbě. Zmínil viry Herpes simplex, kterými je infikována velká část populace, ale klinické známky onemocnění (labiální nebo genitální) se neprojevují zdaleka u všech nosičů. Záleží na stavu imunitního systému, který v řadě případů blokuje rozvoj klinických příznaků herpetické infekce, ale při poklesu imunity se symptomy mohou objevit. Pro posílení protiherpetické imunity nabízí mikroimunoterapie přípravek **2LHERP**. Obdobná situace (časté asymptomatické nosičství, klinická manifestace při oslabení imunity) se týká EB virů. Jak uvedl dr. Stanton, v této oblasti nabízí mikroimunoterapie přípravek **2LEBV**; ten může podle jeho slov pomoci eliminovat virus z organismu. Další oblastí jsou papilomavirové infekce (HPV). Mohou se manifestovat na řadě míst organismu, včetně kůže či gastrointestinálního systému. Podle dr. Stantona pro podporu imunity je u nosičů tohoto viru možno použít mikroimunoterapeutický přípravek **2LPAPI**. Pro pacienty s výskytem bradavic nabízí mikroimunoterapeutické portfolio přípravek **2LVER**. U cytomegalovirových infekcí je též možno použít prostředky mikroimunoterapie – přípravek **2LCMV**.

Mgr. Eva Presová, MUDr. Pavel Kostiuk, CSc.

Gastroenterologická homeostáza

Možnosti využití fyziologické regulační medicíny

ZAŽÍVACÍ TRAKT

JÍCEN	Guna-Reflux
ŽALUDEK	Guna-Stomach E.I.E. Mastice di Chios
SLINIVKA	Lactobaob (trávicí enzymy) Epavin (drenáž) Guna-Endorfin
JÁTRA	Guna-Liver Epavin 2LEBV 2LHERP E.I.E. Curcuma

ZÁNĚTY

2LINFLAM, 2LMICI

Guna-Flam, E.I.E. Curcuma

MITOCHONDRIÁLNÍ PODPORA

2LMIREG

Guna-Cell

STŘEVO	Proflora sáčky Guna
	Colostro Noni sáčky Guna
	Eubioflor
	Guna-Bowel
	Lactobaob
	2LMICI Labolife (střevní záněty)
	Probacin ATB (při ATB léčbě)
	Enterina (průjem)
	E.I.E. Mastice di Chios
	E.I.E. Boswelia
ANUS	Guna-Hemeroids, Proflora

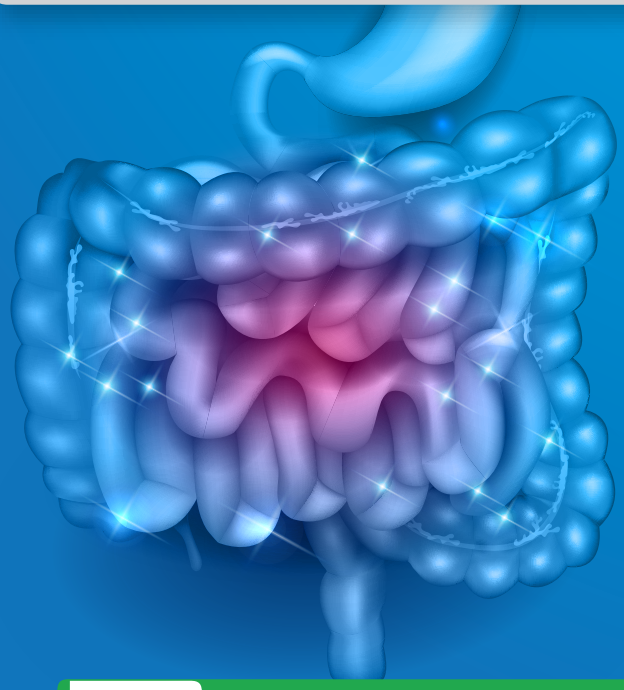

EDUKAFARM®
vzdělávání v oblasti "OTC" a "RX" léčiv

PARAZITI

- Guna-Tanacetum
- Guna-Elmint
- E.I.E. Anthelm

VIRY

- 2LEBV
- 2LHERP
- 2LZONA

DRENÁŽ

- Guna-Cell + Guna-Matrix + Guna-Lympho
- Eubioflor

reportáž